

ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

Legal Problems on the Prosecuting of the Monastic Discipline under the Rules No. 11 (B.E. 2521) of Saṅgha Supreme Council of Thailand on the Suppression (Niggahakamma) and the Process of Judicial Criminal Proceedings on Criminal Procedure Code.

พระครูศรีสิทธิการโกศล (นิพนธ์ วีรพล)¹
ประมาณเลิศ อัจฉริยปัญญากุล,² วรพจน์ ถนอมกุล³

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรม 2) เพื่อศึกษาการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทาง แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมและกฎหมายว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยวิธีเก็บข้อมูลเอกสารจาก พระไตรปิฎก พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรม กับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย พบว่า 1) วิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรม พบว่า มีลักษณะคล้ายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 2) การดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กระบวนการพิจารณาคดีอาญานั้นจะต้องอาศัยหลักการต่อสู้โต้แย้งของคู่ความ 3) เปรียบเทียบปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรม กับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่า กระบวนการลงนิคหกรรมมีขั้นตอนและวิธีการที่สอดคล้องกับกรณีที่เกิดขึ้นในศาลเหมือนกันและความแตกต่างกันสำหรับการลงโทษผู้กระทำความผิดที่เหมาะสมและยุติธรรมกับสังคมสงฆ์และสังคม

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² อาจารย์ประจำบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

³ อาจารย์ประจำบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชาวไทย 4) เสนอแนะแนวทางแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมกับการดำเนินกระบวนพิจารณาตีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา สมควรตั้งศาลวินัยสงฆ์ขึ้นแทนระบบนัดหมาย เพื่อใช้ในกระบวนยุติธรรมสงฆ์ โดยศาลวินัยสงฆ์เป็นการกระทำต่อพระภิกษุผู้ทำผิดพระวินัย

คำสำคัญ : พระราชบัญญัติคณะสงฆ์, พระธรรมวินัย, พระภิกษุกระทำผิดวินัย, นิคหกรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the Sangha discipline prosecuting of Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the suppression, 2) to study criminal proceedings under the Criminal Procedure Code, 3) to compare the legal issues related to the Sangha Discipline Prosecuting of Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the suppression and criminal proceedings under the Criminal Procedure Code and 4) to recommend the direction to solve, improve the Sangha Discipline Prosecuting of Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the Suppression and Criminal Proceedings under the Criminal Procedure Code. The research was qualitative research and the researchers used documentary research as the majority by collecting information from Tipitaka – Mahachulalongkornrajavidyalaya Publication, Sangha Act, Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the Suppression and Criminal Proceedings under the Criminal Procedure Code and related documents and text books.

The researchers found that 1) the Sangha discipline prosecuting of Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the suppression was similar to criminal proceedings, 2) and Criminal Proceedings under the Criminal Procedure Code from the past to present would require the principle of argument of both parties, 3) comparison on the legal issues related to the Sangha discipline Prosecuting of Rule No. 11 (B.E. 2521) of The Sangha Supreme Council of Thailand on the suppression and criminal proceedings under the Criminal Procedure Code, it was found that the suppression procedure and method corresponded to the case in court, the different was on punishment of offenders appropriately and fairly to Sangha society and Thai society and 4) the recommendation was to establish Sangha Disciplinary Court to substitute appointment system for Sangha judicial procedure to judge the offended monk.

Keywords: Sangha Act, Sangha discipline, Offended monk, Suppression

บทนำ

พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญของราชอาณาจักรไทย โดยมีพระสงฆ์หรือบรรพชิตเป็นผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาเป็นแบบอย่างของการประพฤติ ประพฤติชอบ นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานของขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของสังคมไทยในแต่ละท้องถิ่นจนกลายเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชนชาติไทย (ณัฐฐาพร จินดาสวัสดิ์, 2558, น. 1) การปกครองคณะสงฆ์ในสมัยพุทธกาลเป็นการปกครองโดยอาศัยพระธรรมวินัย วินัยเป็นคำสั่ง หรือรวมเรียกว่า พระธรรมวินัย ธรรมเหล่าใดที่มีลักษณะเป็นไปอย่างนี้จึงชื่อว่า “เป็นธรรมเป็นวินัยของพระพุทธองค์” ดังนั้น ระเบียบวินัยจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ความหมายของ “วินัย-, วินัย : (ค่านาม) ระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ, ข้อปฏิบัติ, ” ส่วนในบาลี เป็น “วินย” (วิ-นะ-ยะ) รากศัพท์มาจาก วิ (คำอุปสรรค = วิเศษ, แจ่ม, ต่าง) + นิ (ธาตุ = นำไป) + อ ปัจจัย แผลง อี (ที่ นิ) เป็น เอ, แปลง เอ เป็น อย : วิ + นิ = วินี > (อี เป็น เอ =) วินเ > (เอ เป็น อย =) วินย + อ = วินย แปลตามศัพท์ว่า “อุบายเป็นเครื่องนำไป” หรือ “การนำไปอย่างวิเศษ” ความหมายที่เข้าใจกันคือ กฎ, ระเบียบแบบแผน, ข้อบังคับ, ข้อปฏิบัติ วินัย (ทองย้อย แสงสินชัย, ออนไลน์)

ในปัจจุบันกฎหมายพระสงฆ์ตามพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ ในส่วนของการดำเนินการทางด้านวินัยตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วย การลงนิคหกรรม ซึ่งเป็นวิธีที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตให้สงฆ์ใช้เป็นเครื่องข่มหรือลงโทษแก่พระภิกษุผู้ประพฤติผิด โดยกระทำการล่วงละเมิดพระธรรมวินัย ซึ่งเรียกว่า นิคหกรรม มี 5 ประเภท คือ 1) ตัซขณียกรรม (การชู้) 2) นียสกรรม (การให้กลับไปถืออันเสียใหม่) 3) ปัพพาสณียกรรม (การขับไล่) 4) ปฎิสารณียกรรม (การให้กลับสำนึกได้) 5) อุกเขปนียกรรม (การยกออกจากหมู่) นอกจากนี้ยังมีนิคหกรรมที่ทรงอนุญาตแก่ภิกษุสงฆ์ไว้ในอื่นๆ อีก คือ 1) ตัสสปापยสิกากรรม (การลงโทษแก่คนผิดแม้เจ้าตัวไม่ยอมรับ) 2) ปกาสณียกรรม (การประกาศข้อเท็จจริงให้พุทธบริษัทรู้) 3) ปัตตนิกุขชนกรรม (การคว่ำบาตร) ๔) พรหมทัณฑกรรม (การลงพรหมทัณฑ์)

กรณีปัญหาของพระภิกษุที่ถูกจับโดยต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา กรณีที่กำหนดให้พระภิกษุต้องสละสมณเพศ เป็นการบั่นทอนการสืบทอดอายุพระพุทธศาสนา เพื่อได้ส่วนให้เป็นที่ประจักษ์เพื่อตัดสินลงโทษตามพระธรรมวินัยเสียก่อน ต่อจากนั้นจึงนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของในกรณีที่ศาลมีคำสั่งชั่ง จะทำได้เฉพาะพระภิกษุที่กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือเป็นกรณีที่ได้กระทำความผิดหรือต้องโทษอาญามาก่อน อย่างไรก็ตาม ซึ่งสภาพปัญหาและภาพลักษณ์ของพระสงฆ์ที่เกิดขึ้นนี้ เป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพและประสิทธิภาพของการปกครองของคณะสงฆ์ว่ายังไม่สามารถจัดการและแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ เกิดกระแสต่อต้านและวิพากษ์วิจารณ์ สภาพและปัญหาของการปกครองคณะสงฆ์และการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคมเป็นอย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับกิจการพระพุทธศาสนาอันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาศักยภาพของพระสงฆ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
2. เพื่อศึกษาการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงโทษกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงโทษกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย แบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัย เอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความทางวิชาการ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงโทษกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ในรูปแบบของการพรรณนา จำแนกตามประเด็นเนื้อหาตามความมุ่งหมาย นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ สรุป และเสนอแนะ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) โดยวิธีเก็บข้อมูลจาก พระไตรปิฎก พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎหมายอาญา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงโทษกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๒. รวบรวมข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ตำรา บทความ สิ่งตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักการลงโทษตามกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) กับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓. นำข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ และเปรียบเทียบตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

๔. สรุปข้อมูลเพื่อนำเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากผลการวิจัยต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาญา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ว่าด้วยการลงโทษกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ตามกฎหมายอาศรมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรม

ในอดีตมีการกำหนดโทษขั้นสูงสุดสำหรับสงฆ์ที่ต้องโทษปราชิกแล้วอำพรางปกปิด ตัวเองไว้และไม่ยอมสึก จับได้มีโทษถึงประหารชีวิต และเอาโทษแก่พระอุปัชฌาย์อาจารย์ ตลอดจนญาติพี่น้องของพระภิกษุนั้น ในส่วนของพระภิกษุที่ต้องหาว่าอาบัติปราชิกเมื่อพระสงฆ์พิจารณาแล้วไม่มีหลักฐานว่าผิด แต่ยังเป็นทีเคลือบแคลงสงสัยในหมู่สงฆ์ ก็ให้สึกเสียเพราะทรงเห็นว่าทำให้พุทธศาสนาเสื่อมและมัวหมองก่อความไม่สงบเรียบร้อยดีงามในคณะสงฆ์เพราะเมื่อพระสงฆ์ซึ่งเป็นแม่แบบของความดีงาม มีเรื่องไม่เรียบร้อยประพฤตินั้นเป็นที่เสื่อมเสีย ย่อมส่งผลให้สังคมไม่มีความเรียบร้อย เกิดขึ้นในบ้านเมืองไปด้วย ปัจจุบันกฎหมายพระสงฆ์ ในส่วนของการดำเนินการกับพระสงฆ์ทำผิดวินัยตามกฎหมายอาศรมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมนั้น พอสรุปปัญหาและข้อขัดข้องและอุปสรรคดังนี้

หลักเกณฑ์การดำเนินการทางด้านวินัย ตามกฎหมายอาศรมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยการลงนิคหกรรมนั้น มีกระบวนการการไต่สวน การสืบพยาน การนัดพิจารณาคู่ความ การพิจารณาคดีและมีปัญหาองค์คณะผู้พิจารณาส่วนมากมีความรู้เฉพาะทางด้านพระธรรมวินัย แต่ขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมาย จึงทำให้เกิดปัญหาทำให้ผลการพิจารณาคดีกล่าวหาทางด้านพระธรรมวินัยมีความล่าช้า มีความซับซ้อนเป็นที่กังขาประชาชนและไม่เป็นไปตามบทบัญญัติพระธรรมวินัย

2. สรุปผลของการศึกษาการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

สมัยก่อนระบบไต่สวนแบบดั้งเดิมจะมีลักษณะ คือ (1) ใช้การพิจารณาแบบลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก ส่วนการพิจารณาแบบวาจาจะมีหรือไม่ก็ได้ ไม่ใช่สาระสำคัญ (2) ศาลต้องปิดรับไม่ให้คู่กรณีทราบขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงของศาล เพื่อให้ศาลสามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงได้ง่ายขึ้น และ (3) ระบบพิจารณาที่ไม่ต้องการการเผชิญหน้า ซึ่งระบบไต่สวนในปัจจุบันจะพบลักษณะดังกล่าวเพียงแค่ว่าข้อ (1) เท่านั้น ส่วนข้อ (2) และ (3) จะไม่พบอีกแล้วเพราะระบบไต่สวนในปัจจุบันศาลต้องพิจารณาแบบเปิดเผย ในการพิจารณาคดีของพระภิกษุสงฆ์กระทำผิดพระวินัย ซึ่งเรียกว่า อาบัติ การกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดพระวินัยสงฆ์ที่ถือว่ามิโทษทางพระวินัยที่หนักที่สุดและขาดจากความเป็นพระภิกษุทันที ได้แก่ ปราชิก เป็นสิกขาบทที่มีโทษหนักสุด และไม่สามารถแก้ไขได้ ในส่วนของโทษของพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งเป็นผู้ต้องอาบัติทางสงฆ์มี 3 สถาน 1) โทษอย่างหนัก ต้องให้ขาดจากความเป็นภิกษุ ได้แก่ ผู้ละเมิดอาบัติปราชิกจะขาดจากความเป็นพระภิกษุสงฆ์ทันที 2) โทษปานกลาง ต้องให้อยู่กรรม คือ ประพฤติวัตรอย่างหนึ่ง เพื่อทรมานตน ได้แก่ ผู้ละเมิดอาบัติสังฆาติเสส 13 3) โทษอย่างเบา ต้องให้ประจันตนต่อหน้าภิกษุด้วยกัน ได้แก่ ผู้ละเมิดอาบัติอุลลัจจัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฎ และทุพภาสิต เมื่อพิจารณาจากความหนักเบาของการปรับโทษแล้วจะเห็นได้ว่า มีทั้งอาบัติที่แก้ไขได้และแก้ไขไม่ได้ คือ 1) อเตกัจฉา คือ อาบัติที่แก้ไขไม่ได้ ได้แก่ ปราชิก 2) สเตกัจฉา คือ อาบัติที่แก้ไขได้ ได้แก่ สังฆาติเสส อุลลัจจัย ปาจิตตีย์ ปาฏิเทสนียะ ทุกกฎ และทุพภาสิต มูลเหตุที่เกิดแห่งอาบัติ โดยตรงมี 4 ทาง คือ 1) ลำพังกาย คือ มีกายเป็นทางเกิดแห่งอาบัติ เช่น อาบัติปาจิตตีย์ เพราะดื่มน้ำเมา แม้ไม่มีเจตนาหรือตั้งใจ เพราะไม่รู้ว่าเป็นน้ำเมา ดื่มเข้าไปก็ต้องอาบัติ 2) ลำพังกวาจา คือ มีวาจาเป็นทางเกิดแห่งอาบัติ เช่น อาบัติปาจิตตีย์เพราะสอนธรรมแก่อนุสัมมบัน ให้ว่าพร้อมกัน แม้จะระวังอยู่แต่พลาดพลั้งว่าพร้อมกันก็ต้องอาบัติ 3) กายกับังจิต คือ มีกายกับังจิต เป็นทางเกิดแห่งอาบัติ เช่น อาบัติปราชิก เพราะทำโจรกรรมด้วยตนเอง 4) วาจกับังจิต คือ มีวาจกับังจิต เป็นทางเกิดแห่งอาบัติ เช่น อาบัติปราชิก เพราะสั่งให้เขาทำโจรกรรมด้วยวาจา 5) กายกับังวาจาคูกักัน 6) กายกับังวาจาเติมจิตเข้าด้วยโทษแห่งอาบัติ 2 ลักษณะ 1) โลกวัชชะ คือ เป็นโทษทางโลก หมายความว่า ชาวโลกทำก็เป็นความเสียหายหรือความผิด ภิกษุทำก็

“การระงับอภิรกรรมตามคำรับของจำเลย” สำคัญก็ถือหากพระภิกษุที่ถูก โจทก์รับว่าเป็นอาบัติตามที่ถูกโจทก์ในข้อใดก็ให้ปรับอาบัติตามที่รับเท่านั้น จะปรับอาบัตินอกเหนือจากนั้นไม่ได้ เพราะจะขาดความชอบธรรมในวิธีระงับอภิรกรรม ในข้อนี้สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่รับสารภาพ ศาลก็จะพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้ ศาลต้องให้มีการสืบพยานโจทก์จำเลยให้ครบถ้วนจึงพิพากษาลงโทษจำเลยได้ อีกทั้งหากจำเลยรับสารภาพบางข้อหา ข้อหาที่จำเลยไม่ได้รับสารภาพ หากไม่ได้มีการสืบพยานให้เห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดแล้ว ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำผิดที่ไม่ยุติธรรม

4) ตัสมปาปิยสิกา

“กรรมที่สงฆ์จะพึงทำแก่บุคคลที่เลวทรามโดยความเป็นคนบาปหนา” การระงับอภิรกรรมในลักษณะนี้ ของการใช้หลักการนี้ระงับอภิรกรรม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยรูปแบบการลงโทษผู้กระทำผิดนั้น ศาลจะต้องให้มีการสืบพยานโจทก์จำเลยให้ได้ชัดเจนเพื่อใช้ในการลงโทษผู้กระทำผิด อนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญาที่ให้อำนาจศาลลงโทษจำเลยในกรณีนี้จำเลยให้การรวมไปวนมาซึ่งเป็นการให้การที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อรูปคดี ในขณะที่เดียวกันพยายามบ่ายเบี่ยงและพุดจากลบเกลื่อนประเด็นต่างๆ ที่ได้ซักถามเพื่อหลบเลี่ยงความผิดที่ตัวเองได้กระทำลงไป ศาลมีอำนาจในการลงโทษจำเลย ให้หนักขึ้นตามที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติได้

5) ตินวัตถารกะ

คำว่า “ตินวัตถารกะ” หมายถึง “การประนีประนอม” ในรูปแบบการลงโทษผู้กระทำผิด ในสังคมไทย จากหลักการระงับความขัดแย้งด้วยวิธีการ “ตินวัตถารกะ” ผู้วิจัยมีข้อสังเกต ๒ ประการ กล่าวคือ

(1) ตินวัตถารกะ เป็นประดุจหลักการ “นิรโทษกรรม” ที่เป็นเช่นนี้เพราะความผิดของพระภิกษุเหล่านั้น เป็นความผิดที่ “หมกหมม” และ “ครอบคลุม” วิธีการก็คือ “การออกกฎหมายนิรโทษกรรม” แก่ผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตามการออกกฎหมายนิรโทษกรรมหากเป็นผู้ที่กระทำความผิดกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศก็ไม่สามารถออกกฎหมายนิรโทษกรรมให้ได้ เช่นเดียวกัน

(2) ตินวัตถารกะในสมัยพุทธกาลเหมาะสมกับคำว่า “การประนีประนอม” ฉะนั้นทางออกคือตินวัตถารกะหรือการประนีประนอมซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดอีกรูปแบบหนึ่งในการลงโทษผู้กระทำผิดที่เหมาะสมและ ยุติธรรมในสังคมไทยในปัจจุบันนี้

กล่าวได้ว่า การระงับอภิรกรรมทั้ง 5 ประการ ได้แก่ (1) สัมมุขวินัย (2) อมูหวินัย (3) ปฎิญาตกรณะ (4) ตัสมปาปิยสิกา (5) ตินวัตถารกะวินัย เป็นหลักการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีกระบวนการฟ้อง กระบวนการพิจารณา กระบวนการพิพากษา และกระบวนการระงับโทษแก่ ผู้กระทำผิดในสังคมไทยที่เหมาะสมและยุติธรรม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. สมควรตั้งศาลวินัยสงฆ์ขึ้นแทนระบบนัดหมาย เพื่อใช้ในกระบวนการยุติธรรมสงฆ์ ด้านพระวินัย แทนระบบนิคหกรรมฉบับที่ 11 พ.ศ. 2521 ของมหาเถรสมาคม โดยการจัดทำให้มีกฎหมายที่มีเกี่ยวข้องในการจัดตั้งศาลวินัยสงฆ์และกฎหมาย กฎ และคำสั่งมหาเถรสมาคม

2. กระบวนการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระศาสนา เพื่อยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายในของคณะสงฆ์ทางด้านกระบวนการยุติธรรมเพื่อความโปร่งใส และตรวจสอบถ่วงดุลเพื่อความมั่นคงของพระศาสนา รวมทั้งการให้ความรู้ด้านนิติศาสตร์แก่คณะสงฆ์ และพระภิกษุอย่างเร่งรัด ในการเรียนวิชากฎหมายเพื่อความพร้อมให้ทันต่อกระแสโลก

3. กระบวนการให้พระภิกษุต้องอาบัติได้สละสมณเพศตามคำพิพากษาของคณะผู้พิจารณา คดีเป็นเรื่องสำคัญต่อกระบวนการสิทธิมนุษยชนและรัฐธรรมนูญและเพื่อป้องกันพระศาสนาจึงต้อง

ประกาศความผิดและคำสั่งฯ ไว้ในแถลงการณ์คณะสงฆ์หรือพระปณณัติของมหาเถรสมาคม เพื่อให้สามารถตรวจสอบและป้องกันการกลับมาบวชใหม่

ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ผลสรุปการศึกษาเปรียบเทียบทางกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินวินัยสงฆ์ตามกฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2521) ว่าด้วยเรื่องการลงนิคหกรรมกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาต่ออาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อเป็นแนวทางวิธีการบริหารจัดการของมหาเถรสมาคมในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับวิธีดำเนินคดีวินัยสงฆ์ อันจะก่อให้เกิดความยุติธรรมในหมู่สงฆ์ และจะส่งผลให้พระพุทธานุชาที่ยืนสถาพรชั้วกาลนาน

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐฐาพร จินดาสวัสดิ์. (2558). การปกครองคณะสงฆ์ในประเทศไทย กรณีศึกษา:มหาเถรสมาคม ,การ
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทองย้อย แสงสินชัย. (2563). วินัยธร. สืบค้น 12 กันยายน 2563,
จาก <http://dhamma.serichon.us/> 2009.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.